

Tariximizə İkinci Qarabağ, yaxud Vətən Savaşı kimi daxil olmuş qırxdörd günlük müharibə gələcək nəsillər tərəfindən Şərəf Müharibəsi kimi anılacaqdır. Çünki iyirminci əsrin 90-cı illərinin əvvəllərində müxtəlif daxili və xarici səbəblər ucbatından itirilmiş Dağlıq Qarabağ və onun ətrafındakı bir sıra ərazilərimiz erməni işğalından azad olundu. Həm Azərbaycanla, həm də onun hüduqlarından kənarda yaşayan hər bir azərbaycanlı üçün ərazi itkisi və mənfur düşmənlərin başımıza açdıqları oyunlar artıq bir şərəf məsələsinə çevrilmişdi.

Siyasi yolla ərazilərimizi geri qaytarmaq üçün iyirmi altı ildən çox cəhdlər göstərilərsə də, bunun ciddi nəticələri olmadı. Düşmənlərimiz Azərbaycan hakimiyyətinin humanist addımlarını "qorxaqlıq" kimi qiymətləndirdi. Havadarlarının bütün sahələrdə və bütün vasitələrlə dəstəyinə arxayın olan ermənilər Dağlıq Qarabağ münaciyyəsinin həllində Azərbaycanla heç bir razılığa gəlmədi. Bu azmış kimi həm xarici ölkələrdə, həm də cəbhədə-təmas xəttində tez-tez təxribatlar törətməklə münaciyyəsinin həllinə daha da mane oldular. Üstəlik sərsəmsiz erməni siyasi liderlərinin sərsəm və populist çıxışları da Azərbaycanda həm hakimiyyətin, həm də xalqın səbr kəsbini daşdırdı.

Xüsusilə 2020-ci ilin yayında Tovuz istiqamətindəki təxribatlar zamanı general-mayor Polad Həşimovla birlikdə bir neçə hərbiçimizin şəhid olması xalqımızı sonuncu dəfə yerindən silkələdi. Bu hadisədən sonra xalq hakimiyyət və

Şərəf müharibəsindən təəssüratlar

ordu ilə birliyini daha açıq nümayiş etdirməyə başladı. Ordu sıralarına yazılmaq üçün gənclərin kütləvi izdihamları yarandı.

2020-ci ilin sentyabrında ermənilərin yeni təxribat cəhdləri Ali Baş Komandanımızın son və qəti qərar qəbul etməsinə gətirib çıxardı. Sentyabrın 27-də düşmən təxribatlarının qarşısının alınması və torpaqlarımızın azad olunması üçün yeni hərbi əməliyyatlar başlandı.

Qismən səfərbərlik elan olunması ilə mən də ehtiyatda olan bir zabit kimi ordu sıralarına qoşuldum. Səfərbərlik və hərbi xidmətə çağırış şöbəsinin heyətindəki izdihamın şən səs-küyü insana mənəvi ruh verirdi. Gənclər böyük təntənə ilə avtobuslarla hərbi hissələrə yola salınırdı. Bu mərasim sanki bir toy-bayram idi.

N saylı hərbi hissənin tərkibində səfərbərliklə çağırılan gənclərdən ibarət xüsusi tabor təşkil olunmuşdu. Hərbi hissəmizə Ağdam cəbhəsində erməni işğalçıların hücumlarının qarşısını almaq tapşırığı vermişdi. Hərbi təlimlərdə və döyüş postlarında olarkən əsgərlərimizlə ermənilərin xalqımızın başına açdığı müsibətlərdən tez-tez söhbət açırdıq. Bu zaman hərbiçilərimizin gözündə qisas hissindən doğan qığılcımı görməmək mümkün deyildi. Əsgərlərimiz digər cəbhələrdə hücum əməliyyatlarında ordumuzun qələbə soraqlarını eşitdikcə daha

da səbirsiz olur, az qalırdı ki, döyüş postundan çıxaraq səngəri aşsın düşmən üzərinə şığınsın. Düşmən isə həmişəki kimi yenə də yalnız məqam axtarırdı, gizli şəkildə kiçik qruplarla təxribatlar törətməyə və bizi itki verməklə geri çəkilməyə məcbur etməyə çalışırdı. Cəsur əsgərlərimiz onların cavabını layiqincə verərək geri otuzdururdu. Düşmənin müdafiə xəttimizi yarmaq üçün etdiyi bütün cəhdlər boşa çıxdıqca onlar sanki quduzlaşdı. Daha çox artilleriya atəşləri ilə mövqelərimizi və ön xəttə yaxın yaşayış məntəqələrini atəşə tutaraq bizi qorxutmağa çalışırdı. Belə artilleriya atəşi zamanı baş verən hadisələrdən biri heç yadımdan çıxmır. 120 mm minamyot mərmisi yaxınlıqdakı kiçik gölə düşmüşdü. Göldə olan ördəklər qan içində arxasüstə suyun və torpağın üstünə səpəlmiş-

dilər. 2 gün sonra səhər tezdən gördüyümüz mənərəyə inanmamız gəlmirdi. Yaralı ördəklər öz-özünə gəlib atəş altında yenə də gölməçədə üzürdülər. Yazıq quşcuqlar sanki alçaq düşmənlərin mərmilərindən qorxmadığını nümayiş etdirirdi.

Hərbi əməliyyatların gedişində yemək, silah və sursat təchizatı da yüksək səviyyədə təşkil olunmuşdu. Mərmilərin və güllələrin havada uçuşduğu bir vaxtda müəhlənin hərbiçilərimizin yanına gələrək əlavə geyim, qida, meyvə, dərman, sarğı və s. gətirməsi bütün millətin ordu ilə bərabər olduğunu nümayiş etdirməklə yanaşı, əsgərlər arasında böyük ruh yüksəkliyi yaradırdı. Çoxlu bayraqlarla yanaşı bağlamaların içərisində əsgərlərə ünvanlanan məktublara xüsusi ruh yüksəkliyi yaradırdı.

Ön cəbhədən qısa müddətli istirahət üçün arxaya gəldiyimiz vaxtlarda Ali Baş Komandanımızın çıxışlarını xüsusi zövqlə izləyirdik. Möhtərəm Prezidentimizin çıxışı zamanı həminin gözləri sevinc göz yaşları ilə dolurdu. Bu çıxışlar bizə iştirak etdiyimizi müharibənin bir şərəf müharibəsi olduğunu başa salırdı. Bu müharibədə biz Xocalının qisasını alırdıq, başına min oyun gətirilən əsirlərimizin qisasını alırdıq, vətən uğrunda canını qurban verməmiş şəhidlərimizin qisasını alırdıq. Bu müharibə ilə biz təkəş işğal altında olan torpaqlarımızı

deyil, sınımış qürurumuzu, inamımızı, adımızı və şərəfimizi özümüzə qaytarırdıq. Bu müharibənin nəticələri bütün millətimizin ürəyinə rahatlıq və əminamanlıq gətirdi, həm də bütün xalqımızı bir dəmir yumruq kimi yaxınlaşdırdı, mətinləşdirdi, başqa sözlə, bizi yenidən özümüzə qaytardı.

Müharibənin son günü baş verən digər bir hadisəni də unutmaq lazım deyil. Düşmənin təslim olması elan olunduqdan bir az sonra öndəki düşmən mövqelərindən bizə ünvanlanmış müraciətlər eşidilməyə başladı. Ən yadda qalana isə bizim Ali Baş Komandanın ünvanına düşmən hərbiçiləri tərəfindən deyilən xoş sözlər və edilən dualar idi. Onlar hərbi əməliyyatların dayandırılmasına görə sevinir və prezidentimizə dua edirdilər. Çünki prezidentimiz onları ölmün caynağından xilas etmişdi, onlara həyat bəxş etmişdi. Bu Azərbaycan ordusunun həm hərbi gücünü, həm də humanistliyini göstərmiş oldu.

Vətən müharibəsində həyatını itirən bütün şəhidlərimizə Allahdan rəhmət diləyirəm. Allah onların yaxınlarına səbr versin. Qazilərimiz öz sağlamlıqlarına qovuşsunlar. Azərbaycan bu çətin sınaqda, bu şərəf müharibəsində düşməne layiqli cavab verdi. Bu müharibədə iştirakımla mən də bütün hərbiçilərimiz kimi qürur duyuram.

Vətənimizin səması daima aydın olsun! Dostlarımız var, düşmənlərimiz xar olsun!

Elişad ABDURAHMANOV,
Məmmədəğalı kənd orta məktəbinin müəllimi.

Əmirvan şahinləri

Yazı masasının üstündə şəhidlərin şəkilləri... Ağ vərəqlər... Hansını necə ifadə edim, hansı balanı öncə qələmə alım deyə düşünürəm... Ürəyimə ağlar səsinə eşidirəm, əlimdə qələmim titrəyir... Ölüm necə qiymətli bu igidlərə, bahar ömürlülərə?! Birinin 19 yaşı var, birinin 20, birinin 25, birinin 30... Biri çilgün arzuların kəndərində idi, biri nişanlı, o biri gənc ata...

5 şəhid-Əmirvan şahinləri, igidləri, kəndin seçilmiş oğulları! Əfqandanı başlayım Farizimi qələmə alım, Pəhləvan Aydınandanı, yoxsa nişanlısını telefon danışıqlığında qardaşlarına: - Bacı kimi sevin, hörmət edin ona,- deyən, yaranalıb, ölmüdü, anbaan gözləyən, arzularını gözələninin dərinliyində gözdən itən Elvindənmi başlayım?! Adlarınız başqa-başqa, boya başa çatdığınız ailələr başqa idi, qəlbinizdə yığın-yığın arzularınız vardı, başqa-başqa xarakterli idiniz hər biriniz. Ancaq sizi birlik edən bir amal var idi- qayalarda mamır olub bitmək. Çünki Vətən sizə oğul deyirdi...

Bakı şəhərində doğulsa da, qəlbi həmişə Qəbələnin əsrarəngiz gözəlliyində idi. Atababa yurdu olan Əmirvan kəndini xüsusilə daha çox sevdi. Ömür tarixinin başlanğıcında uşaqlıq illərinin, gəncliyinin ən gözəl çağlarının, məktəb tətillərinin ən xoş xatirələri, illərin bayram günlərinin ən sevincli anları var idi bu obayla bağlı. Şəhərdə yaşamasına rəğmən özünü həmişə dağlaroğlu sanardı.

Qarabağ münaciyyəsinin ilk yarandığı, erməni təxribatlarının başladığı vaxt Əfqanın 12 yaşı var idi. Buna baxmayaraq, körpə qəlbilə yaddaşına dərin iz salan bu hadisələrə biganə qala bilmirdi. Müharibə və torpaqlarımızın işğalı onun yeniyetməlik çağlarının ən ağır, acılı xatirələrindən idi. Yaddaşına həkk olunan bu ağır hadisələr onu məhz hərbiçilərin arzusunu gerçəkləşdirməyə sövq etdi.

Arzuların qanadında

1976-cı il mayın 25-də Bakı şəhərində doğulmuşdu. Atası Ağasaf müəllim və anası Nigar xanım əmirvanlı idi. Əfqan orta məktəbi bitirdikdən sonra 1995-97-ci illərdə hərbi

Su içmək üçündür, çay keçmək üçün, içilməz, keçilməz çayı su bilmə!..

xidmətdə olmuşdu. Hərbi xidmətini Murovda keçirən Əfqan öz arzusunu çıxır ilə gedərək Heydər Əliyev adına Bakı Hərbi Məktəbinə 1997-ci ildə daxil olmuşdu. 2001-ci ildə

həmin məktəbin məzunu olan Əfqan 1 il Silahlı Qüvvələrin təlim və tədris mərkəzində təcrübədə olmuşdur. Bu vaxt ərzində o, daha müasir hərbi peşə bacarığına yiyələnir və zabit kimi peşəkarlıq səviyyəsinə yüksəlir. 2002-ci ilin iyul ayında Əfqan Gəncə şəhəri N saylı hərbi hissədə xidmətə başlayır. Hərbiçinin vahid məkanı olmur,

vətəninin hər qarışı ona məskən sayılır. Elə Əfqan da əsl hərbiçilərin həyatı yaşamışdır. 2006-cı ildən 2010-cu ilədək Goranboy rayonunun Tapqaraqoyunlu bölgəsində xidmətdə olmuşdu. 2010-cu ilin 4 ayında isə Tərtərdə xidmətini davam etdirmişdir. Sonra Sumqayıtda-Nasosnıda 2015-ci ilədək xidmət etmişdir. Sonralar Gəncədə 5 ay xidmətini davam etdirmiş, təkrar Goranboya gəlmişdir. 2016-cı ilin Aprel döyüşləri ərəfəsində Goranboyun Baranbat meşəsində, Talış kəndində Tapqaraqoyunluda, İncə çayı ətrafında olmuşdu. Aprel döyüşlərinin fəal iştirakçısı olan Əfqan Abdurahmanov bu döyüşlərdə həmişə əsgərləri ilə birgə öndə olmuşdu. Döyüşlər zamanı hərbi-strateji əhəmiyyəti olan yüksəkliklər və ərazilər, yollar düşməndən azad olmuşdu.

Əfqan Abdurahmanov qətiyyətli, iradəli hərbiçilərin biriyi kimi, həm də qayğıkeş, mehriban övlad, ömür-gün yoldaşı, qardaş və ata idi. 2001-ci ildə ailə quran Əfqanın həyat yoldaşı Reginə xanım da qəbələli idi. 2 övladları-Hilalə Odlar Yurdu Universitetinin tələbəsi, Əlibəy isə Qəbələ şəhər 4 sayılı orta məktəbinin VIII sinif şagirdidir. Əfqan övladları ilə yaxın dost idi. Oğlu Əlibəy onun Vətən və

torpaqlarımızın azadlıq mücadiləsi, hərbiçilərin döyüş və qəhrəmanlıq şücaətləri, igid silahdaşları, vətənpərvərlik, milli dəyərlərimiz haqqında

atəşkəsi pozması, terrorçu, vandal hərəkətləri artıq dözülməz halda idi. Ölkə rəhbəri, Ali Baş Komandan İlham Əliyev 2020-ci ilin sentyabrın 27-də onlara qarşı əks-hücümə, qisas müharibəsinə başlanıldığını bildirdi. 2020-ci ilin iyul hadisələri torpaqlarımızın yalnız müharibə yolu ilə, ordumuzun gücü ilə alınmasının labüdlüyünü əyan etdi. Xalq öz komandanının çağırışına yekdilliklə qoşuldu.

Bir ömrü axırdan əvvələ doğru,

Yaşayan olacaq, mən olmasam da

Məmməd Araz

Ordumuzun apardığı qətiyyətli əks-hücüm əməliyyatları cəbhənin bütün istiqamətlərində uğurla davam etdi. Murovdağı silsiləsindəki zirvələrdən birinin azad olunmasına Əfqan Abdurahmanov rəhbərlik etmiş, azad olduqdan sonra o zirvəyə bayrağımızı sancmışdır. Bu zirvə alındıqdan sonra işğal altında olan ərazilərimizi Ermənistanla birləşdirən hərbi əhəmiyyətli Vadenis-Ağdərə avtomobil yolu, eləcə də, atıcı silahları və artilleriya vasitələrinin atəş nöqtələri nəzarətə götürülərək hərbi yüklərin Ermənistandan Kəlbəcər və Ağdərə istiqamətində marşrutla daşınmasının qarşısı alındı.

26 illik hərbi həyatında belə hadisələr

çox olmuşdur. Suqovuşan yaşayış məntəqəsinin, Ağdərə və Sərsəng su anbarı istiqamətində gedən döyüşlərdə şücaətlə döyüşən polkovnik-leytenant Əfqan Abdurahmanov həmişə əsgərləri ilə öz övladı kimi rəftar edər, hər an onları qorumağa çalışırdı. Qızgın döyüşlər getdiyi bir vaxtda atəşkəs elan olundu. Ancaq dövlətimizin humanistliyindən istifadə edən erməni vandalları mövqelərimizə hər an atəş edirdilər. Belə atəşlərdən birində tankın vurulması nəticəsində yaranan partlayış dalğası Əfqanı kənara atdı. Alnının yaxınlıqdakı qayaya çırpılması ilə şəhadətə qovuşdu. Qələbə arzusu ilə yaşayan igid zabitimizin Kəlbəcərin, Şuşanın, Laçının azad edilməsində iştirak etmək arzusunu dostları həyata keçirməli oldu.

Reginə xanım onun şəhid olduğu gün - 10 oktyabrda onunla telefonla danışmışdı. Əfqan:- Hər şey normaldır, narahat olmayın, demişdi. Ancaq çəkibdəki həyəcan, səskəkə, hər səsdən dəkşinməyi ona bir neçə saat sonra 19 illik həyat yoldaşının şəhadətə qovuşacağına "siqnal", əyan olması idi sanki...

Xidməti dövründə dəfələrlə yüksək döyüş hazırlığına, nizam-intizamına və qüsursuz xidmətlərinə görə hərbi hissə komandiri tərəfindən fəxri fərmanlarla, Azərbaycan Silahlı Qüvvələrinin yaranması ilə əlaqədar 4 dəfə Yubiley medalı, həmçinin, Prezident İlham Əliyev tərəfindən "Qüsursuz xidmətə görə" 1-ci və 3-cü dərəcəli medallarla təltif edilmişdi.

Ölümündən sonra "Vətən Müharibəsi Qəhrəmanı", "Vətən uğrunda", "Suqovuşanın azadlığı uğrunda" medalları ilə təltif olunmuşdur.

Ailəsi yaşadığı mənəzində ona həsr olunmuş guşə hazırlamışdır. Orada ona aid eşyalar və şəkillər var idi. Əlbəttə, silahdaşı Polad kimi şəkli çəkilməyi sevməzdi Əfqan... Guşədəki şəkillərə baxdıqca sanki baxışlarında oxunurdu:

Mamırına dolu yağan

Bir dağ döşü - bir daş otaq;

Nə əl deyən, nə zəng çatan,

Ünvanıma qaytar məni...

O ünvan ata yurdu, Əmirvan kəndi idi...

Afət SELEYMANZADƏ,

"Qəbələ"